

Bilag 3.1.2: Baggrund om biosolutions og erhvervsfyrtårn for biosolutions på Sjælland og øerne

Biosolutions' klima-, miljø-, og erhvervsmæssige potentialer og barrierer
Med afsæt i de danske traditioner for at bruge bioteknologi til produktion af medicin, mejeriprodukter og øl udvikler danske iværksættere og virksomheder i dag en lang række bioteknologiske klima- og miljøløsninger (biosolutions), hvor mikroorganismer anvendes til at skabe grønne alternativer inden for fødevarer og landbrug, kemisk industri, produktion af plast, byggevarer og cement samt energi.

Biosolutions har potentiale til at blive en væsentlig drivkraft bag den globale, grønne omstilling, særligt i udledningstunge sektorer som landbrug og fødevarer. Analyser peger således på, at biosolutions kan bidrage til en reduktion af de globale CO₂-udledninger på 6-11 pct. i 2030¹.

Næst efter vindteknologi er biosolutions det område, hvor Danmark i dag står stærkest internationalt, målt på fx patenteringsaktivitet². Den danske biosolutions-sektor har været under udvikling igennem en længere årrække og er ifølge en nylig kortlægning nu kendetegnet ved at være et 'veletableret, efficient og forskningsbaseret erhverv med en stærk international forankring'³. Siden 2010 er der sket en støt stigning i både antallet af virksomheder inden for forskning og eksperimentel udvikling og i antallet af udgivelser af videnskabelige artikler inden for biosolutions⁴.

Biosolutions er samtidig et område i stor vækst globalt, og Danmark har et stærkt fundament for at skabe en ny dansk styrkeposition. Det kræver dog en systematisk og langsigtet erhvervspolitisk indsats at realisere sektorens potentialer.

Mange biosolutions-virksomheder befinder sig fortsat på udviklings- og teknologimodningsstadiet og har behov for styrkede rammevilkår for at gennemføre en kommerciel udvikling og skalere deres produkter fra

ERHVERVSSTYRELSENVejlsøvej 29
8600 SilkeborgTlf. 35 29 17 00
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk**ERHVERVSMINISTERIET**

¹ "Sektorkøreplan", regeringens Klimapartnerskab for Life Science og Biotek, marts 2021.

² "Biosolutions i Danmark - Analyse af bioøkonomiens potentialer og vækstbetingelser" analyse for Erhvervsministeriet, Iris Group, februar 2021.

³ "Økonomisk, klima- og miljømæssigt fodaftryk af biosolutions sektoren i Danmark", analyse for Erhvervsministeriet for HBS Economics (2021)

⁴ Ibid.

testfasen. I dag bliver mange biosolutions ikke kommercialiseret på grund af de udfordringer, der opstår, når produktionen skal opskaleres fra laboratoriet til fuldskalaproduktion, bl.a. fordi den påkrævede kvalitet ikke kan leveres til acceptable omkostninger. Desuden har iværksætterne ikke adgang til de kompetencer og faciliteter, der kan bistå med denne udvikling.

Biosolutions har i dag derudover markant kortere time-to-market⁵ i fx USA, Brasilien og Kina⁶. Konsekvensen af den lange og omkostnings-tunge time-to-market er, at biosolutions forsinkes i at kunne bidrage til at nå de danske og europæiske klima- og miljømål. Samtidig øger det danske og europæiske biosolutions-virksomheders incitament til at udflytte deres forskning, produktion og arbejdspladser til lande uden for EU.

Om erhvervsfyrtårnet for biosolutions på Sjælland

Sjælland og øerne udgør et naturligt udgangspunkt for at udvikle et erhvervsfyrtårn for biosolutions, da regionen har en høj koncentration af verdensførende bioteknologiske virksomheder, innovative iværksættere, forskning og uddannelse af høj kvalitet.

Erhvervsfyrtårnet for biosolutions er etableret med afsæt i anbefalingerne fra det regionale vækstteam for Sjælland og øerne⁷, som regeringen nedsatte 2021. Vækstteamet formulerede følgende vision for fyrtårnet: ”*Sjælland og øerne skal være verdensledende inden for udviklingen af biosolutions, der bidrager til at løse globale og lokale klima- og miljøudfordringer og samtidig skaber vedvarende vækst, arbejdspladser og eksport på hele Sjælland og øerne.*”

Konsortiet bag ansøgningen til DEB om etablering af et erhvervsfyrtårn samler en bred kreds af iværksættere og SMV’er, lokale og nationale viden- og uddannelsesinstitutioner m.fl. og med Erhvervshus Sjælland og Food & Bio-klyngen som lead. Konsortiet lægger særlig vægt på etablering af test-, demonstrations- og udviklingsfaciliteter (TDU), styrkelse af innovations- og iværksætterøkosystem og adgang til kvalificeret arbejdskraft, mens fokus på markedsførings- og eksportfremmeindsatser i stedet styrkes på det mellemlange sigte, efter anbefaling fra DEB.

I den første projektperiode gennemføres følgende indsatser:

- 1) Etablering af test-, demonstrations-, og udviklingsfaciliteter inden for hhv. bioraffinering og biofermentering, der skal udgøre den fysiske infrastruktur for et stærkt innovations- og iværksætterøkosystem for biosolutions. TDU-faciliteterne opbygges i både offentlig og privat regi

⁵ Perioden fra at en idé udklækkes i laboratorierne til et færdigt, markedsgodkendt produkt.

⁶ ”Regulatoriske barrierer for udvikling af biosolutions - Kortlægning af barrierer i Danmark og nabotjek af praksis i andre EU-lande”, analyse for Erhvervsstyrelsen, Iris Group, januar 2022.

⁷ Medlemmer af vækstteamet for Sjælland og øerne: Repræsentanter fra CP Kelco (formand), Alfa Laval, Delfi Technologies, Sund & Belt, Teknisk Landsforbund Sjælland, 3F Regionskontor Sjælland, Holbæk Kommune, Guldborgsund Kommune, Sjællands Erhvervsakademi og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse

ved hhv. Teknologisk Institut, DTU, RUC samt de private virksomheder Fermhub Zealand, 21st.BIO og SiccaDania.

Det bemærkes, at der medio maj blev givet et delvist tilsagn om støtte til konsortiet, da der fortsat udestår afklaring ift. statsstøtte til faciliteter i regi af 21st.BIO, SiccaDania og Teknologisk Institut.

- 2) Styrket innovations- og iværksætterøkosystem gennem lancering af 10-12 nye innovationssamarbejder med deltagelse af videninstitutioner, vækstparate SMV'er og iværksættere og store virksomheder samt ved at påbegynde opbygning af en 'Biosolutions Launch Pad', som skal samle og styrke vejledning og rådgivning af biosolutions iværksættere og SMV'er.
- 3) Styrket adgang til kompetencer gennem bl.a. udvikling af en 2-årig kandidatuddannelse inden for biosolutions, gennemførelse af aktiviteter for kandidat- og ph.d.-studerende inden for bioteknologi og andre relevante kandidatretninger, udvikling af efteruddannelsesmuligheder inden for digitalisering for mellemledere, operatører, laboranter og bioanalytikere samt en indsats for at rekruttere og fastholde udenlandske studerende på relevante uddannelser samt studerende til diplomingeniøruddannelserne og maskinmesteruddannelsen i Region Sjælland.

I regi af partnerskabet, som er under etablering mellem regeringen, konsortiet, Erhvervsrådet og DEB planlægges herudover på den korte bane indsatser, der bl.a. skal forkorte time-to-market samt styrke adgangen til kapital. Udkast til partnerskabsaftalen er tilgængelig for bestyrelsen på admincontrol, jf. bilag 3.2.1.